

Є.Б. Соколова, ст. викл. (*ХДУХТ, Харків*)

К.К. Василюк, ст. викл. (*ХДУХТ, Харків*)

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ЯК ЗАПОРУКА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ Й ІМІДЖУ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Ефективним інструментом підвищення конкурентних переваг ЗВО на ринку освітніх послуг, підвищення якості підготовки випускників та ефективності управління освітнім закладом є впровадження та вдосконалення системи управління якістю (СУЯ), що відповідає вимогам міжнародних стандартів.

Управління якістю освіти у конкретному навчальному закладі має комплексний характер, що передбачає визначення вимог споживачів до якості освіти, забезпечення якості освітніх послуг відповідно до державних стандартів та вимог споживачів, контроль якості та профілактичну, попереджувальну роботу щодо зниження якості освітніх послуг.

Завдання забезпечення якості вищої освіти є багатоплановим і включає:

- наявність необхідних ресурсів (кадрових, фінансових, матеріальних, інформаційних, наукових, навчально-методичних тощо);
- організацію навчального процесу, яка найбільш адекватно відповідає сучасним тенденціям розвитку національної та світової економіки та освіти;
- контроль освітньої діяльності ЗВО та якості підготовки фахівців на всіх етапах навчання і на всіх рівнях: рівні ЗВО, державному та міжнародному (європейському) рівнях.

Поліпшення якості освіти є основною актуальною метою діяльності університету. Діяльність з поліпшення якості включає чотири взаємозалежні етапи: моніторинг, збір інформації; розробка заходів щодо покращення якості; впровадження; аналіз, які певною мірою відповідають циклу Демінга за аббревіатурою PDCA, що передбачає: P – планування (Plan), D – виконання (Do), C – перевірка (Check), A – дія (Act). Таким чином, впровадження системи управління якістю є послідовністю виконання запропонованих етапів, що дасть можливість запровадити цю систему й досягти університету поставлених цілей.

До основних принципів, яким повинна відповідати система менеджменту якості вищої освіти належать:

– об'єктивність – використання актуальної і достовірної вихідної інформації, яка базується на показниках, що всебічно характеризують процес навчання для прийняття управлінських рішень;

– ефективність – надання дієвих механізмів, що дозволяють за рахунок поліпшення якості освіти забезпечити відповідність кваліфікації випускників очікуванням роботодавців;

– реалістичність – розробка практичних рекомендацій і послідовності етапів реалізації освітньої політики у сфері підвищення якості підготовки фахівців;

– універсальність – формування системи на основі міжнародних стандартів якості, що передбачають підвищення ролі керівництва, залучення науково-педагогічних кадрів у функціонування системи;

– продуктивність – одержання даних для аналітичної роботи із моніторингу процесу навчання і працевлаштування випускників.

Результатом реалізації впровадження системи управління якістю в університеті буде спрямування до забезпечення: раціональної структури підготовки фахівців, багаторівневої системи професійної освіти; якості освіти, що відповідає вимогам Міністерства освіти і науки, споживачам освітніх послуг та держави; постійного вдосконалення змісту освіти та технології навчання, застосування інформаційних технологій в освітньому процесі; підвищення кваліфікації та професіоналізму науково-педагогічних працівників для досягнення високої якості освіти; підвищення ефективності фінансово-економічної діяльності, розвитку матеріально-технічної бази ЗВО.

Реалізація етапів запровадження системи управління якістю може надати переваги університету як внутрішні: виявити помилки у здійсненні бізнес-процесів університету; чітко визначення обов'язків учасників бізнес-процесів (студентів, викладачів, персоналу); забезпечення створення здорового соціального клімату в колективі; сталий розвиток університету й раціональне забезпечення навчального процесу. Зовнішні переваги для університету полягають у підвищенні конкурентоспроможності на ринку освітніх послуг, поліпшенні іміджу університету та привабливості для абітурієнтів університету.

Подальше дослідження зазначеної наукової проблеми вимагає розкриття таких аспектів: аналіз методів контролю якості, розробка змісту української освіти відповідно до освітніх стандартів забезпечення якості; пошук нових форм, методик та технологій планування та впровадження якісного навчального процесу тощо.